

Sportmenlik Yöneliminde Hedef Bağlılığı ve Spor Ahlakı

Dr. Mevlüt YILDIZ
Doç. Dr. Gönül BABAYİĞİT İREZ

© Copyright 2019

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Not: Bu Kitap "Sporcularda Sportmenlik Yönelimi: Hedef Bağlılığı ve Sporda Ahlakın Uzaklaşmanın Rolü" İsimli Tezden Üretilmiş

ISBN

978-605-258-743-0

Kitap Adı

Sportmenlik Yöneliminde Hedef Bağlılığı ve Spor Ahlakı

Yazar

Dr. Mevlüt YILDIZ
Doç. Dr. Gönül BABAYİĞİT İREZ

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Sonçağ Matbaacılık

Bisac Code

SPO000000

DOI

10.37609/akya.529

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İÇİNDEKİLER

Önsöz	1
1. GİRİŞ	3
Problem	6
1.2. Alt Problemler	6
1.3. Hipotezler	6
1.4. Araştırmanın Amacı	7
1.5. Araştırmanın Önemi	7
1.6. Araştırmanın Varsayımları	8
1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları	9
1.8. Araştırmadaki Temel Kavramlar	9
2. GENEL BİLGİLER	11
2.1. Ahlak Kavramı ve Tanımı	11
2.1.1. Ahlak Eğitimi	13
2.1.2. Ahlaki Davranış	14
2.1.3. Ahlaki Kimlik	17
2.2. Spor	18
2.2.1. Spor Ahlakı	23
2.2.2. Sportif Erdem (Fair Play)	27
2.3. Sportmenlik	28
2.3.1. Sportmenlik Dışı Davranışlar	29
2.3.1.1. Hile ve Aldatma	30
2.3.1.2. Şiddet	31
2.3.1.3. Küfür	32
2.3.1.4. Şike	33
2.3.1.5. Doping	34
2.4. Hedef Belirleme Kuramı	35
2.4.1. Hedef	38
2.4.2. Hedef Bağlılığı	39

İçindekiler

2.4.3. Hedef Belirleme Süreci	41
2.4.4. Hedef Belirleme Psikolojisi	43
2.4.5. Hedef Görev Zorluğu Performans İlişkisi	45
3. YÖNTEM.....	47
3.1. Araştırmanın Modeli	47
3.2. Evren ve Örneklem.....	47
3.2.1. Katılımcılar	48
3.3. Verilerin Toplanması.....	49
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	50
3.3.2. Sporda Hedef Bağlılığı Ölçeği.....	50
3.3.3. Sporda Ahlaktan Uzaklaşma Ölçeği.....	50
3.3.4. Sportmenlik Yönelimi Ölçeği.....	51
3.3.5. İstatistiksel Analiz.....	51
4. BULGULAR.....	53
5. TARTIŞMA ve SONUÇ.....	65
6. ÖNERİLER.....	70
KAYNAKLAR	71
ÖZGEÇMİŞ	87

ÖNSÖZ

Bu eser ile ilgili bilgiler vermeden önce Ulu Önder Mustafa Kemal ATATÜRK'ün söylediği özlü sözle cümlelere başlamak istiyorum.

“Ben Sporcunun Zeki, Çevik ve Aynı Zamanda Ahlaklısını Severim”

Spor milyonlarca insanın yaşamında önemli rol oynamaktadır. Birçok kişi; kadın, erkek, yaşlı, genç aktif olarak spor etkinliklerine katılmaya çalışır. Bunların yanında daha çok seyirci, taraftar veya spor eleştirmeni gibi olmak isterler. Özellikle insanların yetiştikleri kültürde sporun; dili, düşünceyi ve yaşam biçimlerini etkilediği görülmektedir. Çünkü spor olgusu, eğitim sistemini, ekonomiyi ve ayrıca ahlaki değerleri etkileyen önemli bir sosyal aktivite biçimi olarak görülmektedir.

Sporda ahlaki değerlerin gelişimini ve uygulamasını destekleyen bazı kavramları şu şekilde sıralayabiliriz. Bunlar karakter gelişimi, takım çalışması, takım birlikteliği, hedef bağlılığı, sportmenlik yönelimi ve öz disiplin gibi olguların, sporda bazı değerlerin elde edilmesi için ahlaki akıl yürütmeyi zorunlu kılmaktadır. Bununla birlikte adalet, dürüstlük, sorumluluk ve faydaya dayalı tutarlı bir değerler sistemi oluşturarak spor bağlamında ahlaki muhakemeyi sağlama aşamasında faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda özellikle takımların, sporcuların, antrenörlerin ve yöneticilerin takım ve bireysel anlamda hedefler koyarak performans artırma, sonuca ulaşma ve sportmenlik dışı davranışlardan uzaklaştırma gibi faktöre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu çerçeveden hareketle çalışmanın araştırılmasına neden

olan konu “Sporcularda Sportmenlik Yönelimi: Hedef Bağlılığı ve Sporda Ahlaktan Uzaklaşmanın Rolü” giriş kısmında bir düzen içinde anlatılmaktadır. Genel bilgiler kısmında konu ile alakalı ahlak kavramı, eğitimi, spor ahlakı, sportmenlik dışı davranışlar, hedefler, hedef bağlılığı, tanımlar ve konu ile ilgili araştırmalar yer verilmiştir. Gereç ve yöntem bölümünde, yöntem evren ve örneklem, veri toplama araçları ve araştırmada uygulanan istatistiksel yöntemlere yer verilmiştir. Bulgular bölümünde araştırmada elde edilen istatistiksel sonuçlar yer verilmiştir. Tartışma, sonuç, öneriler, ekler ve kaynaklar kısmından oluşmaktadır.

Çalışmalarım boyunca beni olumlu yönde yönlendiren ve benden her konuda desteğini esirgemeyen değerli hocam ve tez danışmanım Doç. Dr. Gönül BABAYİĞİT İREZ’e, bölüm başkanı Prof. Dr. Özcan SAYGIN’ a, tezimin başlangıç aşamasından bitimine kadar çalışmalarım da yardımını esirgemeyen Dr. Ender ŞENEL’ e, aileme, canım eşim Fevziye ACAR YILDIZ’a ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesindeki tüm hocalarıma en içten teşekkürlerimi sunarım.

Dr. Mevlüt YILDIZ

4. Gelecek araştırmalarda, örneklem grubu genişletilebilir. Vücut temaslı – temassız, bireysel – takım, savunma – diğerk olmak üzere karşılaştırmalar eklenebilir.

KAYNAKLAR

- Abad, D. (2010). Sportsmanship, *Sport, Ethics and Philosophy*, 4(1), 27-41.
- Açıkada, C. (1994). Sporda Başarı, *Bilim ve Teknik Dergisi*, 1(11), 44-45
- Açıkada, C. ve Ergen, E. (1990). *Bilim ve Spor*. Ankara: Tek Ofset Matbaacılık.
- Akyol, A. (1987). *nce ve Sonra Eğitim*. İstanbul: alış Yüksel Ofset Basımevi.
- Allison, M.T. (1982). Sportsmanship: Variation Based on sex and Degree of Competitive Experience. In A.O. Dunleavy, A.W. Miracle, & C.R. Rees (Eds.), *Studies in the Sociology of Sport* (pp.153-165). Fort Worth, TX: Texas Christian University Press.
- Al-Yaaribi, A., Kavussanu, M., & Ring, C. (2016). Consequences of Prosocial and Antisocial Behavior for the Recipient. *Psychology of Sport and Exercise*, 26, 102-112.
- Aquino, K., & Reed, A. II., (2002). The Self-İmportance of Moral Identity. *Journal of Personality and Social Psychology*, 83(6), 1423-1440.
- Aracı, H. (1999). *Okullarda Beden Eğitimi*. (3. Baskı). Ankara: Bağırgan Yayınevi.
- Arıpınar, E. & Donuk, B. (2011). *Spor Yönetim ve Organizasyonlarında Etik Yaklaşımlar, Fair Play*. İstanbul: Ötüken Neřriyat A.ř. Yaylacılık Matbaası.
- Arnold, P. J. (1994). Sport and Moral Education. *Journal of Moral Education*, 23(1), 75-89.
- Arnold, P. J. (2006). Sport and Moral Education. *Journal of Moral Education*, 23(1), 75-89.
- Arslan, H., & Göksoy, S. (2017). Hedef Kuramı Kapsamında Beklenen ve Gereklesen Yönetici Davranışları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 32-47.
- Ataman, O. (2017). *niversite Hazırlık Sınıfı đrencilerinin İngilizce đrenmeye Yönelik Motivasyon Düzeyleri ve Tutumları ile Hazırlık Sınıfı Başarı Puanları Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aube, C., & Rousseau, V. (2005). Team Goal Commitment and Team Effectiveness: The Role of Task İnterdependence and Supportive Behaviors. *Group Dynamics: Theory, Research, And Practice*, 9(3), 189-204.
- Avcı, A. (2010). *Eđitimde şiddet Olgusu Lise đrencilerinde şiddet, Saldırganlık ve Ahlakı Tutum İlişkisi Kkkmece İlesi rneđi*, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ayan, S. (2006). şiddet ve Fanatizm. *C.. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 7(2), 191-209
- Bale, J., & Christensen, M. (2004) (Eds). *Post-Olympism. Questioning Sport in*

Kaynaklar

- the Twenty-First Century. Oxford-New York: Berg.
- Bandura, A. (1986). Social Foundations of Thought and Action: a Social Cognitive Theory: Pearson Education.
- Bandura, A. (1991). Social Cognitive Theory of Moral Thought and Action. In W.M. Kurtines & J.L. Gewirtz (Eds.), Handbook of Moral Behavior and Development: Volume 1: Theory (pp. 45-103). Psychology Press, NY: Taylor and Francis.
- Bandura, A. (2002). Selective Moral Disengagement in the Exercise of Moral Agency. *Journal of Moral Education*, 31(2), 101-119.
- Barsky, A. (2008). Understanding the Ethical Cost of Organizational Goal-Setting: A Review and Theory Development. *Journal of Business Ethics*, 81(1), 63-81.
- Basım, N. & Arğan, M. (2009). *Spor yönetimi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Bayraktar, B. & Kurtoğlu, M. (2009). Sporda Performans, Etkili Faktörler, Değerlendirilmesi ve Artırılması. *Klinik Gelişim Dergisi*, 22(1)16-24.
- Bebeau, M. J. (2002). The Defining Issues Test and the Four Component Model: Contributions to Professional Education. *Journal of Moral Education*, 31(3), 271-295.
- Becker, T. E., Klein, H. J., & Meyer, J. P. (2009). Accumulated Wisdom And New Directions For Workplace Commitments. In H. J. Klein, T. E. Becker, & J. P. Meyer (Eds.), Commitment In Organizations: Accumulated Wisdom And New Directions . Routledge/Taylor And Francis.
- Beller, J. M., & Stoll, S. K. (1993). Sportsmanship: An Antiquated Concept? *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 64(6), 74-79.
- Blasi, A. (2004). Moral Functioning: Moral Understanding and Personality. In D. K. Lapsley, & D. Narvaez (Eds.), *Moral Development, Self, and Identity*, (pp. 335-347). Mahwah: Erlbaum.
- Boardley, I. D., & Kavussanu, M. (2011). Moral Disengagement in Sport. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 4(2), 93-108.
- Borders, M. J. (2009). Project hero: A Goal-Setting and Healthy Decision-Making Program. *Journal of School Health*, 79(5), 239-247.
- Bovend'Eerd, T., Botell, R., & Wade, D. (2009). Writing SMART Rehabilitation Goals and Achieving Goal Attainment Scaling: A Practical Guide. *Clinical Rehabilitation*, 23(4), 352-361.
- Budreikaitė, A., & Adaškevičienė, E. (2010). Sportuojančių Ir Nesportuojančių Paauglių Požiūris Į Vertybes Ir Jų Prasmės Suvokimą. *Ugdymas. Kūno kultūra. Sportas*, 1(76), 13-20.
- Burton, D. & Naylor, S. (2002). The Jekyll/Hyde Nature of Goals: Revisiting and Updating Goal Setting Research. In T. Horn (ed.), Advances in sport Psychology (pp. 459-499). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Butcher, R., & Schneider, A. (2007). Fair Play as Respect for the Game. *Ethics in Sport*, (Ed. 2), 119-140. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Chen, G., Kanfer, R., DeShon, R. P., Mathieu, J. E., & Kozlowski, S. W. (2009). The Motivating Potential of Teams: Test and Extension of Cross-Level Mo-

Kaynaklar

- del of Motivation in Teams. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 110(1), 45-55.
- Chen, G., & Kanfer, R. (2006). Toward a Systems Theory of Motivated Behavior in Work Teams. *Research in Organizational Behavior*, 27, 223-267.
- Coulomb-Cabagno, G., & Rasclé, O. (2006). Team Sports Players Observed Aggression as a Function of Gender, Competitive Level, and Sport Type. *Journal of Applied Social Psychology*, 36(8), 1980-2000.
- Croce, M. (2019). Exemplarism in Moral Education: Problems With Applicability and Indoctrination. *Journal of Moral Education*, 48(3), 1-12.
- Çalgın, E. R. (2003). *Niğde İlinde Görev Yapmakta Olan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mevcut Durumlarının Değerlendirilmesi ve Meslek Sorunlarının Tespiti*, Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi.
- Çiftçi, N. (2003). Kohlberg'in Bilişsel Ahlak Gelişimi Teorisi: Ahlak ve Demokrasi Eğitimi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1(1), 43-77.
- Dallı, M., Işıkdemir, E., & Bingöl, E. (2014). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Doping Bilgi Düzeylerinin Saptanması. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2(Special Issue 2), 11-20.
- De Clercq, D., Menzies, T. V., Diochon, M., & Gasse, Y. (2009). Explaining Nascent Entrepreneurs Goal Commitment: An Exploratory Study. *Journal of Small Business and Entrepreneurship*, 22(2), 123 – 140.
- Devecioglu, S., Sahan, H., Tekin, M., & Yildiz, M. (2012). Development of innovation strategies for sports education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 46, 445-449.
- Delrue, J., Vansteenkiste, M., Mouratidis, A., Gevaert, K., Broek, G. V., & Haerens, L. (2017). A Game-To-Game Investigation of the Relation Between Need-Supportive and Need-Thwarting Coaching and Moral Behavior in Soccer. *Psychology of Sport and Exercise*, 31, 1-10.
- Donahue, E. G., Miquelon, P., Valois, P., Goulet, C., Buist, A., & Vallerand, R. J. (2006). A Motivational Model of Performance-Enhancing Substance Use in Elite Athletes. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 28(4), 511.
- Donovan, J. J., & Radosevich, D. J. (1998). The Moderating Role of Goal Commitment on the Goal Difficulty-Performance Relationship: A Meta-Analytic Review and Critical Reanalysis. *Journal of Applied Psychology*, 83(2), 308-315.
- Duda, J. L., Olson, L. K., & Templin, T. J. (1991). The Relationship of Task and Ego Orientation to Sportsmanship Attitudes and the Perceived Legitimacy of Injurious Acts. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 62(1), 297-334.
- Ekici, H. (2013). Demografik Özelliklere Göre Türkiye'de Sporda Şike Algısı ve Gaziantep İli Örneği. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 1-26.
- Ekici, S., Çolakoğlu, T., ve Bayraktar, A. (2011). Dağcılık Sporuyla Uğraşan Bireylerin bu Spora Yönelme Nedenleri Üzerine bir Araştırma. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2).
- Elendu, I. C., & Dennis, M. I. (2017). Over-Emphasis on Winning, host-to-win and Winning-at-allcost Syndrome in Modern Sports Competitions: Impli-

Kaynaklar

- cations for Unsportsmanship Behaviours of Sports Participants. *International Journal of Physical Education, Sports and Health*, 4 (5), 104-107.
- Erdemli, A. (1992). Fair Play ve Olimpizm. *Spor Bilimleri II. Ulusal Kongresi Bildirileri (20-22 Kasım 1992, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yay, (3)*, 180.
- Feezell, R. M. (1986). Sportsmanship. *Journal of the Philosophy of Sport*, 13 (1), 1-13.
- Fishbach, A., & Dhar, R. (2005). Goals as Excuses or Guides: The Liberating Effect of Perceived Goal Progress on Choice. *Journal of Consumer Research*, 32(3), 370-377.
- Fishbach, A., Zhang, Y., & Koo, M. (2009). The Dynamics of Self-Regulation. *European Review of Social Psychology*, 20 (1), 315-344.
- Fraser-Thomas, J., & Côté, J. (2009). Understanding Adolescents Positive and Negative Developmental Experiences in Sport. *The Sport Psychologist*, 23(1), 3-23.
- Garrigan, B., Adlam, A. L., & Langdon, P. E. (2018). Moral Decision-Making and Moral Development: Toward an Integrative Framework. *Developmental Review*, 49(1), 80-100.
- Gencheva, N., Angelcheva, M., Marinov, T., & Ignatov, I. (2017). Assessment of Sportsmanship in Case of Institutionalized Adolescents, Deprived of Parental Cares. *Journal of Health, Medicine and Nursing*, 42, 103-109.
- Genys, D. (2011). Nuo Vertybinio Idealizmo iki Pragmatinės Komercijos? Olimpinės Vertybės ir jų Kaita. *Sporto Mokslas*, 1(63), 5-12.
- Gerek, Z., Ünveren, A. & Seyhan, S. (2015). Türkiye’de Futbola İlgili Yazılı Medyada Kullanılan Argo, Küfür ve Savaş Metaforlarının İncelenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(44), 1-8.
- Graupensperger, S. A., Jensen, C. J., & Evans, M. B. (2018). A Meta-Analytic Review of Studies Using the Prosocial and Antisocial Behavior in Sport Scale: Associations among intergroup moral behaviors. *Sport, Exercise, and Performance Psychology*, 7(2), 186-204.
- Gürpınar, B. (2015). Sporda Ahlaktan Uzaklaşma Ölçeği Kısa Formunun Türk Kültürüne Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(1), 57-64.
- Haidt, J., & Hersh, M. A. (2001). Sexual Morality: The Cultures and Emotions of Conservatives and Liberals, *Journal of Applied Social Psychology*, 31(1), 191-221.
- Hall, H. K. & Kerr, A. W. (2001). Goal-Setting in Sport and Physical Activity: Tracing Empirical Developments and Establishing Conceptual Direction. In G. C. Roberts (Ed.), *Advances in Motivation in Sport and Exercise*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Han, H. (2019). The VIA Inventory of Strengths, Positive Youth Development, and Moral Education. *The Journal of Positive Psychology*, 14(1), 32-40.
- Hardy, S. A., Bean, D. S., & Olsen, J. A. (2015). Moral Identity and Adolescent Prosocial and Antisocial Behaviors: Interactions With Moral Disengage-

- ment and Self-Regulation. *Journal of Youth and Adolescence*, 44(8), 1542-1554.
- Hardy, S. A., & Carlo, G. (2011). Moral identity: What is it, how does it Develop, and is it linked to moral action? *Child Development Perspectives*, 5(3), 212-218.
- Hardy, S. A., & Carlo, G. (2005). Identity as a Source of Moral Motivation. *Human Development*, 48(4), 232-256.
- Hart, D., & Matsuba, M. K. (2009). Urban Neighborhoods as Contexts for Moral Identity Development. In D. Narvaez & D. Lapsley (Eds.), *Moral Self, Identity and Character: Prospects for A New Field of Study*. New York: Cambridge University Press.
- Heath, C., Larrick, R. P., & Wu, G. (1999). Goals as Reference Points. *Cognitive Psychology*, 38(1), 79-109.
- Heimerdinger, S.R., & Hinsz, V.B. (2008). Failure Avoidance Motivation in a Goal-Setting Situation. *Human Performance*, 21(4), 383 - 395.
- Hodge, K., & Lonsdale, C. (2011). Prosocial and Antisocial Behavior in Sport: The Role of Coaching Style, Autonomous vs. Controlled Motivation, and Moral Disengagement. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 33, 527-547.
- Hollenbeck, J., & Klein, H. K. (1987). Goal Commitment and the Goal Setting Process: Problems, Prospects, and Proposals for Future Research. *Journal of Applied Psychology*, 72(2), 212-220.
- Hopkins, E.F., & Lantz, C.D. (1999). Sportsmanship Attitude Differences Between Defensive and Offensive Youth Soccer Players. *The Physical Educator*, 56(4), 179-185.
- Isidori, E., Maulini, C., & López Frias, F. J. (2013). Sport and Ethics of Weak Thought: A New Manifesto for Sport Education. *Physical Culture and Sport. Studies and Research*, 60(1), 22-29.
- Isidori, E., & Benetton, M. (2015). Sport as Education: Between Dignity and Human Rights. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 197, 686-693.
- Jaros, S. (2009). Measurement of Commitment . In H. Klein , T. Becker , & J. Meyer (Eds.). *Commitment in Organizations: Accumulated Wisdom and New Directions*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum .
- Jones, C., & McNamee, M. (2000). Moral Reasoning, Moral Action, and the Moral Atmosphere of Sport. *Sport, Education and Society*, 5(2), 131-146.
- Karacabey, K., Seyhan, S., Öntürk, Y., Apur, U., & Akyel, Y. (2017). Genç Sporcuların Doping'e Yönelimine Etkin Olarak Doping Hakkındaki Bilgi Düzeyleri ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 7(2/2), 168-179.
- Kavussanu, M. (2008). Moral Behaviour in Sport: A Critical Review of the Literature. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 1(2), 124-138.
- Kavussanu, M. (2019). Toward an Understanding of Transgressive Behavior in Sport: Progress and Prospects. *Psychology of Sport and Exercise*, 42, 33-39.
- Kavussanu, M. & Roberts, G. C. (2001). Moral Functioning in Sport: An Ac-

Kaynaklar

- hievment Goal Perspective. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 23, 37-54.
- Kavussanu, M., Hatzigeorgiadis, A., Elbe, A. M., ve Ring, C. (2016). The Moral Disengagement in Doping Scale. *Psychology of Sport and Exercise*, 24, 188-198.
- Kavussanu, M., & Boardley, I. D. (2009). The Prosocial and Antisocial Behavior in Sport Scale. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 31, 97-117.
- Kavussanu, M., & Ntoumanis, N. (2003). Participation in Sport and Moral Functioning: Does Ego Orientation Mediate Their Relationship?. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 25(4), 501-518.
- Keating, J. W. (1964). Sportsmanship as a Moral Category. *Ethics*, 75(1), 25-35.
- Kingston, K. M., & Wilson, K. M. (2010). *The Application of Goal Setting in Sport*. In Advances in Applied Sport Psychology: A Review. Mellalieu S, Hanton S, eds. London, UK: Routledge, pp. 75-123.
- Klein, H. J., Wesson, M. J., Hollenbeck, J. R., & Alge, B. J. (1999). Goal Commitment and the Goal-Setting Process: Conceptual Clarification and Empirical Synthesis. *Journal of Applied Psychology*, 84(6), 885-896.
- Kleingeld, A., van Mierlo, H., & Arends, L. (2011). The Effect of Goal Setting on Group Performance: A Meta-Analysis. *Journal of Applied Psychology*, 96(6), 1289-1304.
- Koç, Y. (2013). Beden Eğitimi Dersi Sportmenlik Davranışı Ölçeği BEDSDÖ Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 96-114.
- Kohlberg, L. (1984). *Essays on Moral Development Volume Two: The Philosophy of Moral Development*. San Francisco: Harper & Row.
- Kurdak, S.S. (1996). *Sporda Doping ve İlaç Kullanımı*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- Kyllo, L. B., & Landers, D. M. (1995). Goal Setting in Sport and Exercise: A Research Synthesis to Resolve the Controversy. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 17(2), 117-137.
- Lapsley, D. K., & Narvaez, D. (2004). A Social-Cognitive Approach to the Moral Identity Theory. In D. K. Lapsley, & D. Narvaez (Eds.), *Moral Development, Self, and Identity*, (pp. 189-212). Mahwah: Lawrence Erlbaum.
- Latham, G. P., Erez, M., & Locke, E. A. (1988). Resolving Scientific Disputes by the Joint Design of Crucial Experiments by the Antagonists: Application to the Erez-Latham Dispute Regarding Participation In Goal Setting. *Journal of Applied Psychology Monograph*, 73(4), 753-772.
- Latham, G. P., Ganegoda, D., & Locke, E. A. (2011). Goal Setting: A State Theory but Related to Traits. In *The Wiley-Blackwell Handbook of Individual Differences*. Wiley-Blackwell Publishing Ltd.
- Latham, G.P., & Locke, E.A (1991). Self-regulation Through Goal Setting. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 212-247.
- Lee, M. J., Whitehead, J., & Balchin, N. (2000). The Measurement of Values in Youth Sport: Development of the Youth Sport Values Questionnaire. *Jour-*

Kaynaklar

- nal of Sport a Exercise Psychology*, 22(4), 307–326.
- Locke, E. A. ve Latham, G. P. (1990). *A theory of Goal Setting and Task Motivation*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Locke, E. A., Latham, G. P., & Erez, M. (1988). The Determinants of Goal Commitment. *Academy of Management Review*, 13(1), 23-39.
- Locke, E. A., & Latham, G. P. (2002). Building a Practically Useful Theory of Goal Setting and Task Motivation: A 35-year Odyssey. *American Psychologist*, 57(9), 705.
- Locke, E. A., & Latham, G. P. (2013). *New Developments in Goal Setting and Task Performance*. New York: Routledge.
- Loland, S. (2002). *Fair Play: Historical Anachronism or Topical Ideal?* In *Ethics and Sport* (pp. 94-118). New York: Routledge.
- Lonsdale, C., Hodge, K., & Rose, E. (2009). Athlete Burnout in Elite Sport: A Self Determination Perspective. *Journal of Sports Sciences*, 27(8), 785-795.
- Lunenburg, F. C. (2011). Goal-Setting Theory of Motivation. *International Journal of Management, Business, and Administration*, 15(1), 1-6.
- Mavisu, H. (2010). *Bireysel Kariyer Planlamanın Aşamalarından Biri Olarak Hedef Belirleme ve Kariyer Başarısı ilişkisi*. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- McGlashan, K. E., Wright, P. M., & McCormick, B. (1995). Preferential Selection and Stereotypes: Effects on Evaluation of Female Leader Performance, Subordinate Goal Commitment, and Task Performance. *Sex Roles*, 33(9-10), 669-686.
- Mellalieu, S. D., Hanton, S., & O'Brien, M. (2004). Intensity and Direction of Competitive Anxiety as a Function of Sport Type and Experience. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 14(5), 326-334.
- Mil, H. İ., & Şanlı, S. (2015). Sporda Şiddet ve Medya Etkisi: Bir Maçın Analizi. *Electronic Journal of Social Sciences*, 14(55), 231-247.
- Miller, B. W., Roberts, G. C., & Ommundsen, Y. (2004). Effect of Motivational Climate on Sportspersonship Among Competitive Youth Male and Female Football Players. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 14(3), 193-202.
- Mulvey, P. W., & Klein, H. J. (1998). The Impact of Perceived Loafing and Collective Efficacy on Group Goal Processes and Group Performance. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 74(1), 62–87.
- Ntoumanis, N., Taylor, I. M., & Thøgersen-Ntoumani, C. (2012). A Longitudinal Examination of Coach and Peer Motivational Climates in Youth Sport: Implications for Moral Attitudes, Well-Being, and Behavioral Investment. *Developmental Psychology*, 48(1), 213–223.
- Oettingen, G., Mayer, D., Timur Sevincer, A., Stephens, E. J., Pak, H. J., & Hagenah, M. (2009). Mental Contrasting and Goal Commitment: The Mediating Role of Energization. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 35(5), 608-622.
- Ommundsen, Y., Roberts, G. C., Lemyre, P. N., & Treasure, D. (2003). Percei-

Kaynaklar

- ved Motivational Climate in Male Youth Soccer: Relations to Social-Moral Functioning, Sportpersonship and Team Norm Perceptions. *Psychology of Sport and Exercise*, 4(4), 397-413.
- Öntürk, Y. (2018). *Spor Ortamında Mobbing (Farklı Bakış Açıları ile)* (1. Baskı). Ankara: Gece Akademi.
- Öntürk, Y. & Ekici, S. (2018). Evaluation of The Effect of Physical Education and Sports Lessons on Children. *New Horizons in Social Sciences*. Riga: LAP Lambert Academic Publication Press
- Öntürk, Y., Bingöl, E., Göksel, A. G., & Çağlayan, A. (2018). Üniversitede Görev Yapan İdari Personelin Hedef Bağlılıklarının İncelenmesi. *Investigation Of Corporate Target Donations Of Administrative Staff At University. Journal Of Social And Humanities Sciences Research (Jshsr)*, 5(30), 4016-4021.
- Öntürk, Y., Karacabey, K., & Özbar, N. (2019). Günümüzde Spor Denilince İlk Akla Neden Futbol Gelir? Sorusu Üzerine Bir Araştırma. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 1-12.
- Özçakır, S. (2017). *Tarih Temeller; Eski Çağlarda Spor*. N. Mirzeoğlu (Ed). Spor Bilimlerine Giriş (2. Baskı). Ankara: Spor Yayınevi
- Păunescu, M., Gagea, G., Păunescu, C., & Pițigoi, G. (2013). The Moral Dimension of Fair Play in High-Performance Sport. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 92, 692-696.
- Pennington, C. G. (2017). Moral Development and Sportsmanship in Physical Education and Sport. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 88(9), 36-42.
- Peralta, C., Lopes, P., Gilson, L., Lourenco, P., & Pais, L. (2015). Innovation Processes and Team Effectiveness: The Role of Goal Clarity and Commitment, and Team Affective Tone. *Journal of Occupational and Organizational Psychology*, 88(1), 80-107.
- Perry, J.L. (2014). Redefining Sportpersonship: A Complaint and Principled Model Redefining Sportpersonship: A Complaint and Principled Model. Phd Thesis. University of Hull, United Kingdom.
- Popescu, V., & Masari, G. A. (2011). Comparative Analysis of Athletes' Fair Play Attitude According To Specific Variables Conditioned by Sports Training and Competition. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 12, 24-29.
- Redeker, R. (2002). *Le Sport Contre Les Peuples*. Paris: Berg International Editeurs.
- Reimer, L. C., & Reimer, K. S. (2015). Maturity is Coherent: Structural and Content-Specific Coherence in Adolescent Moral Identity. *The Journal of Positive Psychology*, 10(6), 543-552.
- Rest, J.R. (1984). The Major Components of Morality. In *Morality, Moral Behavior, and Moral Development*. (pp. 356-358). W. Kurtines & J. Gewirtz (Eds.), New York: Wiley.
- Rutten, E. A., Dekovic, M., Stams, G. J. J. M., Schuengel, C., Hoeksema, J. B., & Biesta, G. J. J. (2008). On-and Off-Field Antisocial and Prosocial Behavior in Adolescent Soccer Players: A Multilevel Study. *Journal of Adolescence*

Kaynaklar

- ce, 31(3), 371-387.
- Rutten, E. A., Schuengel, C., Dirks, E., Stams, G. J. J., Biesta, G. J., & Hoeksma, J. B. (2011). Predictors of Antisocial and Prosocial Behavior in an Adolescent Sports Context. *Social Development*, 20(2), 294-315.
- Saban, N. (2006). Bir Analiz: Türk Hukukun da Hile Kavramının Unsurları. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (31), 59-62.
- Sage, L., Kavussanu, M., & Duda, J. L. (2006). Goal Orientations and Moral Identity as Predictors of Prosocial and Antisocial Functioning in Male Association Football Players. *Journal of Sports Sciences*, 24(5) 455-466.
- Sage, L., & Kavussanu, M. (2007). Multiple Goal Orientations as Predictors of Moral Behavior in Youth Soccer. *The Sport Psychologist*, 21(4), 417-437.
- Sanderse, W. (2012). *Character Education: A Neo-Aristotelian Approach to the Philosophy, Psychology and Education of Virtue*. Delft: Eburon Academic Publishers.
- Sandler, M. E. (2002). *A Structural Examination of Academic Integration, Perceived Stress, Academic Performance, and Goal Commitment from an Elaborated Model of Adult Student Persistence*. The Annual Meeting of the American Educational Research Association. New Orleans, LA.
- Savage, S. V., Stets, J. E., Burke, P. J., & Sommer, Z. L. (2017). Identity and Power Use in Exchange Networks. *Sociological Perspectives*, 60(3), 510-528.
- Schweitzer, M. E., Ordóñez, L., & Douma, B. (2004). Goal Setting as a Motivator of Unethical Behavior. *Academy of Management Journal*, 47(3), 422-432.
- Serrano, J., Shahidian, S., Sampaio, J., & Leite, N. (2013). The Importance of Sports Performance Factors and Training Contents From the Perspective of Futsal Coaches. *Journal of Human Kinetics*, 38, 151-160.
- Sezen-Balçıklı, G. (2010). Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği'nin Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(1), 1-10.
- Sezen-Balçıklı, G. (2009). *Profesyonel Futbolcuların Fair Playe Yönelik Davranışları ile Empatik Eğilim Düzeyleri Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Sheridan, H. (2003). Conceptualizing Fair Play: A Review of the Literature. *European Physical Education Review*, 9(2), 163-184.
- Shields, D. L., & Bredemeier, B. L. (1995). *Character Development and Physical Activity*. Human Kinetics Publishers.
- Shields, D. L. & Bredemeier, B. L. (2007). *Advances in Sport Mortality Research*. In Handbook of Sport Psychology (3rd ed.) (pp.662-684). G. Tenenbaum & R. C. Eklund (Eds.). New York: John Wiley.
- Shields, D. L., LaVoi, N. M., Bredemeier, B. L., & Power, F. C. (2007). Predictors of Poor Sportsmanship in Youth Sports: Personal Attitudes and Social Influences. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 29(6), 747-762.
- Shields, D. L., Funk, C. D., & Bredemeier, B. L. (2015). Contesting Orientations: Measure Construction and the Prediction of Sportsmanship. *Psychology of Sport and Exercise*, 20, 1-10.

Kaynaklar

- Shrout, M. (2014). *The Relationship Between Goal Orientation, Sportpersonship, and Sport Participation on Moral Reasoning*. Phd Thesis. University of Towson, United Kingdom.
- Siedentop, D. L., Hastie, P., & Van der Mars, H. (2019). *Complete Guide to Sport Education*. Human Kinetics.
- Silva, J. (1983). The Perceived Legitimacy of Rule Violating Behavior in Sport. *Journal of Sport Psychology*, 5(4), 438-448.
- Spruit, A., Kavussanu, M., Smit, T., & IJntema, M. (2019). The Relationship Between Moral Climate of Sports and the Moral Behavior of Young Athletes: A Multilevel Meta-Analysis. *Journal of Youth and Adolescence*, 48(2), 228-242.
- Stornes, T., & Bru, E. (2002). Sportpersonship and Perceptions of Leadership: An Investigation of Adolescent Handball Players Perceptions of Sportpersonship and Associations With Perceived Leadership. *European Journal of Sport Science*, 2(6), 1-15.
- Sunay, H. & Saraçaloğlu, S.A. (2003). Türk Sporcusunun Spordan Beklentileri ile Spora Yönelten Unsurlar. Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*.1(1), 43-48.
- Sunay, H. (2009). *Türkiye ve Bazı Yabancı Ülkelerdeki Futbol Kulüplerinin İncelenmesi*. 3. Ulusal Futbol Bilim Kongresi, Bildiri Kitabı.
- Sunay, H. (2017). *Spor Yönetimi, Ders Kitabı* (3. Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Şahin, M.H. (2003). *Sporda Şiddet ve Saldırganlık*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Şahin, M. (2009). *Spor Ahlakı ve Sorunları*. (2. Baskı). İstanbul: Evrensel Basım Yayın.
- Şahin, M. (2015). *Spor Ahlakı ve Sorunları*. Evrensel Basım Yayın.
- Şenel, E., & Yıldız, M. (2016). Hedef Bağlılığı Ölçeği: Türkçe Uyarlaması, Beden Eğitimi ve Spor Alanında Öğrenim Gören Öğrencilerde Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Cbü Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(2), 58-65.
- Şenel, E., & Yıldız, M. (2016). The Investigation of Bodily / Kinesthetic Intelligence and Sportpersonship Orientation of Students in School of Physical Education And Sport. *SSTB*, 19, 54-61.
- Tanrıverdi, H. (2012). Spor Ahlakı ve Şiddet. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(8), 1071-1093.
- Tsai, E., & Fung, L. (2005). Sportpersonship in Youth Basketball and Volleyball Players. *Athletic Insight*, 7(2), 37-46.
- Tubbs, M. E. (1993). Commitment as a Moderator of the Goal-Performance Relation: A Case for Clearer Construct Definition. *Journal of Applied Psychology*, 78(1), 86 - 97.
- Tucker, L. W., & Parks, J. B. (2001). Effects of Gender and Sport Type on Intercollegiate Athletes Perceptions of the Legitimacy of Aggressive Behaviors in Sport. *Sociology of Sport Journal*, 18(4), 403-413.
- Türk Dil Kurumu (2019). *Hile nedir?* <http://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 27.08.2019).

Kaynaklar

- Uy, M. A., Foo, M. D., & Ilies, R. (2015). Perceived Progress Variability and Entrepreneurial Effort Intensity: The Moderating Role of Venture Goal Commitment. *Journal of Business Venturing*, 30(3), 375-389.
- Vidoni, C., & Ward, P. (2009). Effects of Fair Play instruction on Student Social Skills During a Middle School Sport Education Unit. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 14(3), 285-310.
- Wade, D. (2009). Goal Setting in Rehabilitation: an Overview of What, Why and How. *Clinical Rehabilitation*, 23(4), 291-295.
- Walker, L. J. (2004). *Gus in the Gap: Bridging the Judgment-Action Gap in Moral Functioning*. In Moral Development, Self and identity. (pp. 1– 20). D. K. Lapsley & D. Narvaez (Eds.). Mahwah, NJ: Erlbau.
- Yetim, A. (2000). Sporun Sosyal Görünümü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 63-72.
- Yıldırım, İ. (2004). Fair Play: Kapsamı, Türkiye'deki Görünümü ve Geliştirme Perspektifleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(4), 3-16.
- Yazıcıoğlu, Y. & Erdoğan, S. (2004). *Spss Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yıldız, S.M. (2009). Spor ve fiziksel etkinlik hizmetleri: Geniş bir sınıflama. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 12(22), 1-10.
- Yıldız, S.M. (2010). Spor ve fiziksel etkinlik hizmetleri pazarlaması. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yılmaz, B., & Turgut, E. (2016). Askeri ve Sivil Yükseköğretim Kurumlarında Verilen Genel Muhasebe Eğitiminin Motivasyon Teorileri Açısından Karşılaştırmalı Analizi. *Journal of International Social Research*, 9(43), 2297-2305.
- Yoncalık, O. & Gündoğdu, C. (2007). Sporda Ahlaki Bir Sorun Olarak Doping. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 128-134.
- Yücel, A. S., Atalay, A., & Gürkan, A. (2015). Sporda Şiddet ve Saldırganlığı Et-kileyen Unsurlar. *Uluslararası Hakemli Psikiyatri ve Psikoloji Araştırmaları Dergisi*. 2(2) 68-90.
- Zeynel, E., & Çarıkçı, İ. H. (2015). Mesleki Motivasyonun, İş Tatmini ve Örgütsel Bağlılık Üzerine Etkisi: Akademisyenler Üzerine Görgül Bir Araştırma. *Suleyman Demirel University Journal of Faculty of Economics & Administrative Sciences*, 20(3), 217-248.
- Zorba, E. & Göksel, A. G. (2016). Türkiye'deki Plaj Hentbolu Sporcularının Spora Başlamasına Etki Eden Unsurlar ve Spordan Gelecek Beklentileri. *Journal of Human Sciences*, 13(2), 3092-3101.

EK. 1